

Використовуючи належним чином структуровані та семантично анотовані дані, цей канал дає змогу «багатшій» та виразнішій взаємодії громадян із владою повсякденною мовою, полегшуючи та просуваючи як пошук інформації, так і проведення транзакцій [5].

У деяких роботах дослідників підсумовуються дві ініціативи щодо штучного інтелекту, що здійснюються в канадській державній службі: консультації з громадськістю та співпраця у складанні алгоритмічної оцінки впливу, а також симпозиум з ШІ та прав людини, проведений Global Affairs Canada. Отримані результати враховують національні консультації з цифрової трансформації та трансформації даних, а також майбутні кроки для більш інклюзивного управління ШІ в Канаді. У дослідженні узагальнено важливі події, пов'язані з управлінням штучним інтелектом у державній службі, і порушуються питання щодо намірів консультацій ISED. Ця консультація здається цікавим артефактом теперішнього підходу ліберального уряду до технологічної політики. Відверто запитуючи громадську думку, уряд, здається, швидко формує політику за допомогою спеціальних консультаційних механізмів. Такий підхід підриває довіру до процесу як способу формулювання прийняття рішень.

Спроби включення в ці експерименти вказують на шлях вперед. До стандартів, що стосуються штучного інтелекту, можна і потрібно підходити з критичної точки зору, яка враховує розробку, розгортання та вплив широкого спектра думок за межами технологічного сектору [6].

Список використаної літератури

1. Meijer, A. J., Manuel Pedro Rodríguez Bolívar, and J. Ramon Gil-Garcia. From e-government to digital era governance and beyond: Lessons from 15 years of research into information and communications technology in the public sector. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2018: 1–6.
2. Schee Genannt Halfmann, Sebastian, et al. Best Practice Guidance for Creation and Management of Innovations in Health care and Information and Communications Technologies. *Omic: a journal of integrative biology*. 26.2. 2022: 106–114.
3. Przeybilovicz, Erico, Maria Alexandra Cunha, and Fernando de Souza Meirelles. The use of information and communication technology to characterize municipalities: who they are and what they need to develop e-government and smart city initiatives. *Revista de Administração Pública* 52 (2018): 630–649.
4. Chhikara, Bhupender S. Good Governance: Role of science, technology and Innovations. *Integrated Journal of Social Sciences*. 2.1 (2015): 7–14.
5. Androutsopoulou, Aggeliki, et al. Transforming the communication between citizens and government through AI-guided chatbots. *Government information quarterly* 36.2 (2019): 358–367.
6. McKelvey, Fenwick, and Margaret MacDonald. Artificial intelligence policy innovations at the Canadian federal government. *Canadian Journal of Communication* 44.2 (2019): 43–50.

Петро КОГУТ

к. і. н., доцент кафедри публічного управління
та публічної служби НУ «Львівська Політехніка»

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПЕРСОНІФІКОВАНИЙ КОНСЕРВАТИЗМ В КОНТЕКСТІ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Європейський консерватизм є надзвичайно важливим, фундаментальним елементом в усій системі європейських цінностей. Необхідність осмислення його справжньої, європейського виміру суті та оцінки його традиційного системотворчого значення зумовлена тим, що саме такий методологічний підхід дає можливість виявити глибинний зміст європейської ціннісної системи загалом та наблизитися до її практичного втілення в ціннісну систему України.

Історичне протистояння європейського демократизму та європейського консерватизму зумовлене необхідністю постійного пошуку відносин конструктивної конкуренції між неминучістю запровадження змін (динамічний елемент) та необхідністю збереження

досягнутого (стабілізуєчий елемент). Отже, європейський консерватизм якраз і є одним із елементів цієї двоєдиної системи, призначення якої й полягає у визначенні того, що та у якій мірі в даний момент є необхідним – зміни у досягнутому, чи збереження досягнутого. Європейське функціональне призначення консерватизму відображено, зокрема, у назві важливого дослідження «Консерватизм – ідеологія порядку, стабільності і добробуту», авторами якого є О. Голобуцький та В. Кулик [див.: 2].

Хоч європейський консерватизм й становить собою ідеологію, проте він не є поняттям абстрактним, відірваним від соціальної практики. Навпаки, це сукупність ідей, яка має цілком конкретне персоніфіковане і соціоперсоніфіковане підґрунтя – прагматичну зацікавленість конструктивних осіб та соціальних груп в стабільності, прогнозованості, забезпеченості тощо, які досягаються завдяки встановленим і чітко дотримуваним правилам – нормам права конкретної європейської держави. В європейському публічному управлінні консерватизм виконує стабілізуючу функцію, забезпечуючи застосування перевірених у своїй ефективності управлінських механізмів та інструментів, що назовні проявляються у позитивно-впорядковуючих, зрозумілих і прийнятних для особи бюрократичних шляхах, формах та методах управління.

Отже, роблячи європейський цивілізаційний вибір, Україна повинна й сприйняти європейський консерватизм як визначальний елемент, ґрунт-норму стабільності суспільної системи та признати за європейським бюрократизмом стабілізуюче значення в системі публічного управління європейського зразка. Успішне практичне виконання цього завдання можливе лише за умови врахування української культурно-історичної специфіки в її нинішніх суспільно-політичних та соціально-економічних проявах і тенденціях.

Дослідники Н. Бліндер та О. Петровський наголошують на тому, що український консерватизм тяжіє до традицій, які склалися на основі християнської моралі, і як ідеологія, притаманна тій частині суспільства, що не приймає радикальних перемін у суспільному та державному житті, пов'язаних з крайніми проявами насильства і кровопролиттям [1, с. 55]. Християнська мораль передбачає сприйняття людини та її життя як найвищої цінності, що становить основу філософії і суспільної практики персоналізму. Відтак, насильство у будь-якій формі є антиподом персоніфікації, засобом нівелювання персоніфікованих цінностей та перетворення персони у інструмент авторитарного чи тоталітарного режиму. Багаторічна суспільна практика недемократичного консерватизму в Україні породила, на жаль, негативне ставлення до консерватизму як явища, безвідносно до того, чи є він конструктивно-демократичним, таким як у передових європейських країнах, чи засобом авторитарного або й тоталітарного здійснення влади. Подолання цього стереотипу є сьогодні важливим політичним, соціальним, культурно-ментальним та управлінським завданням України.

У Преамбулі Конституції України на найвищому законодавчому рівні підтверджено європейську ідентичність України та закріплено незворотність європейського курсу нашої держави [3]. Це означає, що Україна приймає як орієнтир свого візійного розвитку необхідність запровадження європейських цінностей у їх цілісності та у комплексі їх взаємозумовленостей й функціональних взаємодій. Сам же процес становлення європейських цінностей, у тому числі й персоніфікованого консерватизму в контексті цивілізаційного вибору України, повинен визначатися реальними обставинами життєдіяльності держави та особливостями функціонування її системи публічного управління. В кінцевому результаті це зумовлює те, який алгоритм реалізації конкретних завдань буде прийнятий та які будуть визначені особливості його функціонування.

Інтегрування в систему цінностей України європейського персоніфікованого консерватизму є складним та тривалим процесом з поетапною реалізацією шляхом виконання численних оперативних завдань в певній логічній послідовності. Одним з пріоритетних завдань є оцінювання того, що саме, у якій частині та у якій формі найбільш ймовірно буде корисним в Україні. Тобто, що саме з європейського досвіду потрібно втілювати в українські реалії. У цьому контексті дослідник В. Слободян застерігає, що консерватизм є багатограним і складноструктурованим феноменом сучасної наукової і суспільно-політичної дійсності. Він

доводив і доводить свою ефективність як ідеологія державотворення, як доктрина та практика суспільно-політичного розвитку розвинутих країн світу – США, Великобританії, Німеччини та інших європейських країн. Зазначені держави є національно орієнтовані у внутрішній і зовнішній політиці, із чітким пріоритетом власних політичних, економічних та культурних інтересів. З сказаного автор робить висновок про те, що Україна як багатомільйонна європейська держава із великим економічним потенціалом може відбутися як повноцінний суб'єкт міжнародної політики тільки за умови вироблення та реалізації власної національної моделі суспільно-політичного та економічного розвитку з урахуванням попереднього історичного досвіду державотворення, національної управлінської культури та традицій, специфіки внутрішніх та зовнішніх умов та вимог часу [4, с. 70].

На наше переконання, консерватизм як фундаментальний елемент європейської системи цінностей, повинен бути використаний для формування в Україні стабільності, надійності, прозорості, прогнозованості, відкритості, доступності – тобто транспарентності суспільно-політичних відносин та системи управління. Для досягнення цього необхідно забезпечити виконання наступних пріоритетних завдань:

1. Досягнути стабільності правової системи та гарантованості правозастосування.
2. Непорушності права приватної власності, набутої законним шляхом.
3. Встановити відносини тотальної конструктивної конкуренції.
4. Збереження і якнайширше використання консерватизму традиційних українських переваг.
5. Визначити стабільність суспільно-політичного, соціально-економічного та культурно-ментального статусу особи головною ціллю європейського цивілізаційного вибору України.

Оціночним критерієм виконання вищезазначених завдань виступає ступінь реального забезпечення персональних інтересів та прагнень як кінцева мета здійснюваних в Україні реформ.

Список використаної літератури

1. Бліндер Н., Петровський О. Український консерватизм на теренах Східної Галичини: витоки та чинники формування (друга половина XIX – перша третина XX ст.). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Історія* / за заг. ред. проф. І. Зуляка. Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. Вип. 2. С. 51–56.
2. Голобуцький О., Кулик В. Консерватизм – ідеологія порядку, стабільності і добробуту. Київ: УРП, 1995. 43 с.
3. Конституція України URL: <https://cutt.ly/nKZHgj1>
4. Слободян В. Консерватизм як ідеологія державотворення: етапи становлення. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2015. Вип. 3. С. 62–71.

Тетяна КРАВЦОВА

к.т.н., доц., доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування, НТУ «Дніпровська Політехніка»

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Співпраця України та Європейського Союзу розпочалась з 1990-х років – 8 лютого 1994 р. Україна стала першою державою серед колишніх радянських республік, яка приєдналася до програми співробітництва з НАТО «Партнерство заради миру» (ПЗМ). З цього часу розпочався складний шлях нашої країни до ЄС. Різні аспекти питання європейської та євроатлантичної інтеграції України широко досліджувались українськими науковцями [3].